

راهنمایی برای انتشار مقاله‌ای علمی

نوشته:

آن ام. کونر

ترجمه:

دکتر علی جلالی دیزجی

عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

تهران ۱۳۹۶

سرشناسه	: کورنر، آن ام، ۱۹۴۷ - Körner, Ann M.
عنوان و نام پدیدآور	: راهنمایی برای انتشار مقاله‌ای علمی / نوشته آن ام. کورنر؛ ترجمه علی جلالی دیزجی.
مشخصات نشر	: تهران: اساطیر پارسى: چاپار، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۳۷۰ ص.: جدول؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	: 978-600-8890-08-9
نوعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: عنوان اصلی:
زبان	: نمایه.
موضوع	: نگارش علمی و فنی
موضوع	: Technical writing
موضوع	: ارتباط در علوم
موضوع	: Communicati h in science
موضوع	: Technical publishing
شناسه افزوده	: دلی دی جی، نشر، ۱۳۳۵ - مترجم
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ / ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۰۰۸ / ۰۶۶۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۰۲۸۸۳۵

تهران: ۸۸۸۹۹۶۸۰ - ۲۱۹۶۰۲۱۴

تهران - خیابان ولی عصر (عج) - بالاتر از زینت

کوچه نوریخش - پلاک ۴۰ - نشر چاپار

راهنمایی برای انتشار مقاله‌ای علمی

نوشته: آن ام. کورنر

ترجمه: دکتر علی جلالی دیزجی

عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

صفحه‌آرا و طراح جلد: رحیم کبیرصابر

ناظر فنی چاپ: مریم تفضلی

چاپ اول ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۹۰۰۰۸-۹ ISBN: 978-600-8890-08-9

حق هرگونه چاپ و انتشار محفوظ است.

قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان

پیش‌گفتار مترجم

دنیا، کنونی جهانی به واقع پیچیده و دانش‌بنیان است و در این جامعه در هم تنیده دانشی، سرنوشت افراد، سازمان‌های اجتماعی و کشورها به واسطه آموزش، فکری و علمی، تجربیات حرفه‌ای و تولیدات مبتنی بر دانش آن در می‌خورد و چنین فضایی نه تنها موجبات پیشرفت و توسعه آن را برای آن‌ها فراهم می‌آورد بلکه جایگاه ویژه‌ای از افراد، گروه‌های اجتماعی و کشورها را تعیین می‌کند. به همین دلیل، میزان موفقیت افراد، نظام‌ها به‌شدت به میزان سرمایه‌گذاری هرچه بیشتر آن‌ها در حیثه دانش و فناوری‌های دانش‌بنیان وابسته است.

در این جهان پرتلاطم، نظام علمی و به ویژه آموزش عالی ایران، در اندیشه برداشتن گامی بلند و استوار بوده و با تدوین و اجرای برنامه‌های راهبردی فکر ایجاد تغییراتی اساسی در بدنه علمی کشور را تعقیب نموده و بدین ترتیب، در یکی دو دهه اخیر، تلاش کرده است که فضایی متفاوت از پیش را رقم زند و با ایجاد رابطه بین محیط‌های دانشگاهی و بازار اشتغال و کار به بومی‌سازی علم و فناوری دست یابد و جایگاه علمی کشور را در سطح جهان و به ویژه منطقه ارتقاء بخشد.

با چنین تمهیداتی، نظام علمی و دانشگاهی کشور پای به دنیا و الگوی علمی جدید و متفاوت از قبل نهاده است و مرحله نوینی از زندگی و بلوغ خویش را شروع کرده و تجربه می‌نماید. پیش از این، هرچند نگاهی به پژوهش در دوره تحصیلات تکمیلی موجود بود اما تأیید عمده این نظام را اجرای برنامه‌های عموماً آموزش‌محور تشکیل می‌داد و به سبب همین نگرش، پژوهش علمی جایگاهی واقعی، مسئله‌محور و رایج نداشت و به تبع آن نه تنها نظام شفاهی و نوشتاری چندان در دسترس ای‌ان‌ام از کتاب، نشریه ادواری، همایش و سایر رسانه‌های علمی برای چاپ و انتشار گزارش پژوهش‌های اجراشده و در دست اجرا وجود نداشت بلکه چاپ و انتشار مقوله‌ای مهجور می‌نمود که در دایره و کانون توجه علمی قرار نمی‌گرفت.

در الگوی علمی و دانشگاهی جدید کشور دو نکته و مسئله قانونی مد نظر قرار گرفته بود، اول این که این گفتمان ناچار بود با گسترش نظام آموزش عالی، به لحاظ دامنه کمی تعداد بیشتری از دانشجویان را برای آموزش بپذیرد و تربیت کند و در این که با افزایش کمی تعداد پذیرش دانشجو، به ویژه در مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا، برنامه صرفاً آموزشی در دستور کار نباشد و ضروری می‌نمود که در برنامه‌های آموزشی ترکیبی از آموزش و پژوهش در دایره توجه قرار گیرد. هرچند اجرای این راهبرد از نظر کمی موفقیت‌هایی را به لحاظ وسعت تعداد دانش‌آموختگان دانشگاهی، افزایش مجامع و انجمن‌های علمی و حرفه‌ای، تعداد همایش‌های برگزارشده، و گسترش چاپ و انتشار آثار نوشتاری، نظیر کتاب، نشریه ادواری، و مقاله را در

پی داشت ولی به لحاظ کم توجهی به بنیه علمی پذیرفته شده‌ها از یک سو، و تکیه یک‌جانبه بر معیارهای کمی، سبب شد که کیفیت آموزشی و پژوهشی به شدت تحت شعاع قرار گیرد. هرچند ظهور طبیعی جوانان با استعداد و فرهیخته را در این نظام نمی‌توان ندیده‌گرفت اما پیامد مهم چنین نگرشی، حضور گستره وسیعی از دانش‌آموختگان کم‌مهارت و فاقد کفایت لازم، برگزاری نشست‌ها و همایش‌های صوری و کم‌اهمیت، افت کیفیت یافته‌های علمی، و چاپ و انتشار آثار نوشتاری متعدد در قالب‌های مختلف بامحتوای ضعیف و نیز کم توجهی به اصول و اخلاق نگارش علمی است.

مترجم اثر حاضر با توجه به ضرورت و برای بهبود شرایط موجود و بنا به سبب‌های تدریس دروسی مانند روش تحقیق، سمینار تحقیق، و آئین نگارش و ویراستاری علمی، تجربه راهنمایی و اجرای پایان‌نامه‌های دانشجویی، و آشنایی با مسائل نگارش و فرایند انتشار کتاب و مقاله فارسی و خارجی، کتاب راهنمایی برای انتشار مقاله‌ای علمی را -که پدیدآور آن ویراستار به‌یسنده‌ای حرفه‌ای است و اثر خود حاوی اطلاعات مفید و موردنیاز برای «ماده‌سازی، ارائه برای انتشار، و تجدید نظر در یک مقاله‌ی علمی است»- برای برگردان فارسی برگزید تا افزون بر آشنایی بیشتر، و افزایش مهارت‌های نگارندگان کم‌تجربه، فرصت لازم برای مشارکت علمی از طریق انتشار مقاله در مجلات غیرفارسی را فراهم سازد. مطالب کتاب می‌تواند برای دانشجویان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری و پژوهشگران همه رشته‌ها مفید بوده و به لحاظ داشتن مثال‌هایی از رشته‌های علوم

زیست‌شناسی، فیزیک و پزشکی برای پژوهشگران این رشته‌ها مفیدتر باشد و امید است جزئیاتی از همه مراحل روند کار مورد نیاز برای انتشار یک مقاله‌ی علمی - مشتمل بر استفاده درست از شیوه نگارش و زبان؛ انتخاب مجله مناسب، استفاده از قالب صحیح، و پیروی از فرم و دمای مجله؛ ارائه دست‌نوشته‌ی اصلی در شکلی مناسب همراه با نامه توضیحی مناسب و دیگر مطالب؛ و قالبی برای پاسخگویی به یادداشت‌های ائران و ارائه دوباره دست‌نوشته‌ی تجدیدنظرشده - را در اختیار آنان قرار دمد.

اگرچه افزون‌ترین مثال‌هایی از رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی می‌توانست بر غنای محتوای این بیفزاید اما به منظور حفظ امانت‌داری در ترجمه، از انجام این کار پرهیز شده است. برای حفظ زیبایی دیداری تا حد زیادی از آوردن رده‌ها و عبارت‌های انگلیسی در متن دوری شده است ولی بنا به ماهیت مثال‌هایی موجود و مدنظر بودن انتشار مقاله در مجلات خارجی، در صورت لزوم مثال‌ها به دو زبان فارسی و انگلیسی آمده‌اند و در پاره‌ای موارد نظر به حجم در باره تفاوت مسائل نشر فارسی در پانویس درج شده است. انظر بر این، برای سهولت درک و دسترسی به موضوعات تخصصی، هم واژه‌های مفید در قالب واژه‌نامه‌ای با تنظیم الفبایی به دو زبان فارسی و انگلیسی تهیه و تدوین شده است و هم فهرستی الفبایی از آنها به صورت نمایه فارسی ارائه شده است.

ذکر این نکته ضروری است که صرف نظر از وجود محدودیت‌های محتوایی احتمالی در نسخه انگلیسی، هر اثری و از

جمله اثر حاضر عاری از کم و کاست نیست و یادآوری نواقص کار از سوی اساتید، همکاران و مخاطبان گرامی قطعاً باارزش بوده و مورد استقبال قرار خواهد گرفت. سرانجام بر خود فرض می‌دانم از سرکار خانم ناهید راستگو به جهت همکاری در تنظیم سرصفحه و عنوان مکرر فصول کتاب قدرانی کنم و از زحمات جناب آقای محمدی مدیر محترم انتشارات چاپار و همکاران ایشان به خاطر همکاری ارزنده در آماده سازی مقدماتی، و فراهم ساختن امکانات چاپ و انتشار کتاب صمیمانه سپاسگزاری و تقدیر نمایم.

علی جلالی دیزجی

انشیاء گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی

دانشگاه علامه طباطبائی

پاییز ۱۳۹۶

فهرست مندرجات

۵.....	راهنمای رای انتشار مقاله‌ای علمی
۹.....	پیش‌نقد ترجمه
۲۳.....	ده اشتباه خیلی متداول
۲۵.....	مقدمه
۳۱.....	فصل ۱: انتشار مقاله‌های علمی
۳۱.....	۱-۱. دلیل انتشار :
۳۳.....	۲-۱. چه چیزی باید منتشر شود؟
۳۵.....	۳-۱. چه کسی باید منتشر شود؟
۴۰.....	۴-۱. کجا باید منتشر کنید؟
۴۰.....	۱-۴-۱. ملاحظات کلی
۴۲.....	۲-۴-۱. ملاحظات ویژه
۴۴.....	۵-۱. دست‌نوشته برای مجله‌های زیست‌پزشکی
۴۷.....	فصل ۲: پیش از این که نوشتن را شروع کنید.
۴۷.....	۱-۲. دستورالعمل‌هایی برای نویسندگان
۵۰.....	۲-۲. اشتباهات رایج دستوری
۵۰.....	۱-۲-۲. چرا دستور زبان اهمیت دارد؟
۵۱.....	۲-۲-۲. املاء و پایداری
۵۲.....	۳-۲-۲. فعل معلوم در مقابل فعل مجهول
۵۳.....	۴-۲-۲. نادرستی وجه وصفی وابسته

۵۵	۵-۲-۲. کاربرد that و which
۵۶	۶-۲-۲. کاربرد اسم‌ها به عنوان صفت و مشکلاتی که به وجود می‌آورند
۵۹	۷-۲-۲. «این» اغلب نادرست است
۶۱	۸-۲-۲. استفاده نادرست از «به علت»
۶۲	۹-۲-۲. «انواع»، «گونه‌ها» و «طبقه‌ها»
۶۳	۱۰-۲-۲. None معنی هیچ یک می‌دهد و مفرد است
۶۳	۱۱-۲-۲. بعضی از مشکلات رایج استفاده از خط پیوند
۶۴	۱۲-۲-۱. خط پیوند و کوتاه‌نوشت‌ها
۶۵	۱۳-۲-۲. عداد و خطوط پیوند
۶۷	۱۴-۲-۲. نقطه ویرگول
۶۹	۱۵-۲-۲. کتاب‌ها، مرجع
۷۵	فصل ۳: صفحه عنوان
۷۶	۱-۳. انتخاب عنوان
۷۹	۲-۳. عنوان مکرر
۸۱	۳-۳. اسامی نویسندگان و پانویس‌ها
۸۴	۴-۳. نویسنده مسئول برای مکاتبه
۸۵	۵-۳. کلید واژه‌ها
۸۶	۶-۳. اختصارات
۸۹	۷-۳. انواع حروف
۹۱	فصل ۴: چکیده یا خلاصه
۹۱	۱-۴. کارکرد و طول چکیده یا خلاصه
۹۳	۲-۴. سرفصل و شماره‌گذاری
۹۳	۳-۴. شکل: متن پیوسته یا بخش‌های معین
۹۳	۴-۴. اختصارات
۹۵	۵-۴. خلاصه‌ی یک جمله‌ای یا خلاصه‌ی رئوس مطالب

۹۶	۴-۶ بکار بردن ارجاعات در چکیده
۹۸	۴-۷. محتوای چکیده
۱۰۱	فصل ۵: مقدمه
۱۰۱	۵-۱. طول
۱۰۲	۵-۲. ارجاعات در مقدمه
۱۰۶	۵-۳. پیشینه تاریخی
۱۰۷	۵-۴. فرضیه کارآمد پشتیبان پژوهش شما
۱۰۷	۵-۵. روش‌شناسی، ابزارها، مواد و ابزارهای تحلیل
۱۰۸	۵-۶. ارتباط مطالعه‌ی شما با استنباط از نتایج
۱۰۹	فصل ۶: مواد و روش‌ها
۱۰۹	۶-۱. شما و طرح
۱۱۱	۶-۲. نمونه‌های زیست‌شناسی
۱۱۲	۶-۳. مواد شیمیایی
۱۱۴	۶-۴. واحدهای اندازه‌گیری
۱۱۵	۶-۵. علائم تجاری ثبت‌شده
۱۱۵	۶-۶. سازماندهی مواد و روش‌ها
۱۱۹	۶-۷. جزئیات سوابق نظری و محاسبات
۱۲۱	فصل ۷: آزمودنی‌های انسانی
۱۲۱	۷-۱. تعاریف آزمودنی‌های انسانی و سوابق بیماری
۱۲۲	۷-۲. موافقت آگاهانه
۱۲۳	۷-۳. شکل یک سابقه بیماری
۱۲۷	فصل ۸: نتایج
۱۲۷	۸-۱. کیفیت داده‌های شما
۱۲۸	۸-۲. چه نتایجی را باید در بخش نتایج کارتان قرار دهید؟
۱۲۹	۸-۳. سازماندهی نتایج پژوهش

۱۳۰.....	۸-۴. ارائه داده‌های پژوهش
۱۳۰.....	۸-۵. ارجاعات به شکل‌ها و جدول‌ها در بخش نتایج
۱۳۲.....	۸-۶. رایج‌ترین اشتباهات در بخش نتایج
۱۳۴.....	۸-۷. میزان دسترسی دیگران به اطلاعات ترکیبی جدید شما
۱۳۵.....	۸-۸. مالکیت فکری و ثبت اختراع
۱۳۷.....	فصل ۹: بحث
۱۳۷.....	۹-۱. طول و هدف
۱۳۹.....	۹-۲. نداشتن بدهی بحث
۱۴۳.....	فصل ۱۰: پیوستگی
۱۴۳.....	۱۰-۱. اف (و اما) سیاست‌گذاری
۱۴۴.....	۱۰-۲. از چه کسی راسداری می‌شود؟
۱۴۷.....	۱۰-۳. تعارض در نافع
۱۴۹.....	فصل ۱۱: ارجاعات و یادداشت‌ها
۱۴۹.....	۱۱-۱. ارجاعات به مقالات
۱۵۴.....	۱۱-۲. ارجاعات به کتاب‌ها و به فصل‌های کتاب‌ها
۱۵۵.....	۱۱-۳. ارجاعات به منابع الکترونیکی
۱۵۶.....	۱۱-۴. واژه‌ها به زبان‌های خارجی
۱۵۸.....	۱۱-۵. ارجاعات به مقاله‌های «زیر چاپ» و به داده‌های منتشر نشده
۱۵۹.....	۱۱-۶. یادداشت‌ها
۱۶۰.....	۱۱-۷. یادداشتی درباره‌ی تعداد منابع
۱۶۱.....	فصل ۱۲: شکل‌ها و راهنمای شکل‌ها
۱۶۱.....	۱۲-۱. توصیه عمومی
۱۶۲.....	۱۲-۲. نگاره‌ها و هیستوگرام‌ها
۱۶۴.....	۱۲-۳. واحدها و محورها
۱۶۵.....	۱۲-۴. مقیاس‌های لگاریتمی و نیمه‌لگاریتمی

۱۲-۵. عکس ها ۱۶۵

۱۲-۶. نمودارها و طرح ها ۱۶۷

۱۲-۷. نگارش با حروف بزرگ در شکل ها و نمودارها ۱۶۸

۱۲-۸. راهنمای شکل ها ۱۶۸

۱۲-۹. تکثیر شکل ها و جدول های منتشر شده در جای دیگر ۱۷۰

فصل ۱۳: جدول ها ۱۷۱

۱۳-۱. ملاحظات عام ۱۷۱

۱۳-۲. عناوین جدول ها و پانویس ها ۱۷۲

۱۳-۳. ساده بگیرید ۱۷۳

فصل ۱۴: علاقه ها و تکیه ها ۱۷۵

فصل ۱۵: اولین نامه به سردبیر مجله منتخب شما ۱۷۷

۱۵-۱. هدف از نامه به سردبیر ۱۷۷

۱۵-۲. ارائه و عبارت سبک ۱۷۹

۱۵-۳. متن نامه ی توضیحی ۱۷۹

۱۵-۴. نمونه نامه به سردبیر ۱۸۱

۱۵-۵. اسناد اضافی ۱۸۶

فصل ۱۶: واگذاری مقاله ۱۸۷

۱۶-۱. واگذاری کاغذی، پرونده های الکترونیکی یا توسط اینترنت؟ ۱۸۷

۱۶-۲. واگذاری کاغذی ۱۸۸

۱۶-۳. واگذاری بر دیسک یا لوح فشرده نوری ۱۹۰

۱۶-۴. واگذاری الکترونیکی ۱۹۲

فصل ۱۷: نامه از سردبیر و واکنش شما ۱۹۵

۱۷-۱. پذیرش بدون تجدیدنظر ۱۹۶

۱۷-۲. پذیرش با تجدیدنظر ۱۹۶

۱۷-۳. رد شدن با پیشنهاد برای تجدیدنظر ۱۹۷

۱۹۸.....	۱۷-۴. ردشدن کامل
۲۰۱.....	فصل ۱۸: دومین نامه به سردبیر همراه با پاسخ به داوران
۲۰۱.....	۱۸-۱. شانس دوم شما
۲۰۲.....	۱۸-۲. نامه دوم به سردبیر
۲۰۶.....	۱۸-۳. پاسخ‌ها به داوران
۲۱۳.....	فصل ۱۹: تبریک، مقاله‌ی شما پذیرفته شده است!
۲۱۵.....	۱۹-۱. تبلیغات پیش از انتشار
۲۱۷.....	پیوست: یادداشتی درباره نوشتن درخواست‌های حمایت مالی
۲۲۳.....	خدا حافظی
۲۲۵.....	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
۲۴۳.....	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۲۵۹.....	نمایه